

VARAUTUMISVIESTI 1/26

26.5.2026

SISÄLLYS

1. VARAUTUMINEN ON ELINTÄRKEÄÄ	1
2. VARAUTUMISVARUSTEET.....	2
3. PÄÄKAUPUNKISEUDUN VARAUTUMISKURSSI 5	3
4. KALLIOSUOJAKOULUTUS.....	5
5. PAIKALLINEN RESERVIUPSEERIEN KRIISIRYHMÄ.....	6
6. TARVITSEKO NAAPURI APUA?.....	7
7. ESIMERKKI - CASE TALOYHTIÖN VÄESTÖNSUOJA KUNTOON	8
8. TURVALLISUUDEN TEEMAILLAN KUULUMISIA.....	8
9. SRUK:N VARAUTUMISKYSELY 26	9

VARAUTUMINEN ON ELINTÄRKEÄÄ

Jarmo Loikkanen

Maailma on murroksessa. Sään ääri-ilmiöt voimistuvat ja ovat entistä arvaamattomimpia. Suurvallat ja yhteiskuntajärjestelmät kilpailevat maailman herruudesta. Kansainväliset sopimukset murenevat ja talous heilahtelee. Sotia käydään eri puolilla maailmaa. Niitä ei kyetä ratkaisemaan ja kriisit voivat jatkua vuosikymmeniä. Euroopassa on sodittu jo vuodesta 2014 alkaen.

Suomi on valinnut kansalliseksi selviämiskeinoksi kokonaisturvallisuuden toimintamallin, jossa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja yhteistoimintana. Siihen tarvitaan jo kaista. Sitä tukee myös kaikkia kansalaisia koskeva perustuslain 127 §. Suomalaisen yhteiskunnan kriisinkestävyys perustuu siis yhteistyöhön, jossa jokainen hoitaa oman osansa. Väestön toimintakyky ja hyvinvointi turvataan ylläpitämällä yhteiskunnan elintärkeät toiminnot ja edistämällä väestön itsenäistä selviämistä. Tämä edellyttää varautumista ennakkoon.

Kun mitään merkkejä ei ole maailmantilanteen paranemisesta tai estettä sen huonontumiselle, on perusteltua varautua myös pahimpaan. Siksi pitää varautua normaaliolojen häiriöihin, poikkeusoloihin ja sotatilanteeseen. Varautuminen ei onnistu paperilla. Hädän hetkellä eivät prujut auta. Asioiden tulee olla kirkkaana

mielessä ja toimintatavat selvillä. Varautuminen on jatkuva prosessi, jossa ennakoidaan vaarat, poistetaan niitä ja varaudutaan kohtaamaan ne ja palautumaan normaaliin.

Senioriupseerien kerhon tavoitteena on edistää yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta, erityisesti sen kriisinkestävyyttä ja senioriupseerien hyödyntämistä siinä ja vahvistaa jäsenistön yhteisöllisyyttä sekä kannustaa jokaista jäsentään huolehtimaan itsestään ja lähimmäisistään. Näin tuemme kokonaisuun puolustusta.

Kerho tehostaa varautumistiedottamista lähettämällä Varautumistietoiskuihin (nro 1/26 21.5.26) ajankohtaisista asioista ja kertomalla asioista laajemmin jäsenkirjeellä ”Varautumisviestillä” muutaman kerran vuodessa.

Kerhon Pääkaupunkiseudun varautumiskurssin suorittaneet ”varautujat” kertovat oheisissa kirjoituksissa varautumisesta monipuolisesti ja toivottavasti varautumiseen kannustavia virikkeitä antaen.

VARAUTUMISVARUSTEET

Kari Jalkanen

Kannustan Senioriupseereita hankkimaan varautumisvälineitä kodin 72Tuntia - varautumisteeman mukaisesti. Hanki varautumisen ohjelehtinen: 72tuntia (laati-
jat: Huoltovarmuusorganisaatio KOVA -toimikunta ja Suomen Pelastusalan Kes-
kusjärjestö SPEK): Varautuminen kotona, Ohjeita häiriötilanteita varten. Ohjeita
voi lukea myös: <https://72tuntia.fi>.

Ajat ja tapahtumat ovat maailmalla, ja nyt myös Suomessa, nykyisin melko tur-
bulentteja. Sota on tullut lähelle meitä suomalaisia. Suomessa voi silti tapahtua
muitakin tilanteita, joissa normaalin yhteiskunnan toiminnot voivat vaarantua.
Siksi on hyvä koota oman kodin toiminnan ja asujien olemisen turvaamiseksi joi-
tain oleellisia välineitä.

Itse aloitin välineiden keräämisen vähitellen. Olen veljeni kanssa tehnyt Lapin
vaelluksia. Hankimme välineitä näitä reissuja varten. Vaellusvälineet ovat sa-
malla myös varautumisen välineitä. Ne henkilöt, joilla on mökki käytössä, voivat
tarvittaessa käyttää sen suojaa ja välineitä yhteiskunnan vakavissa häiriötilan-
teissa.

Minun kodin varautumisen välineet ovat:

- 1) tulentekovälineet: tulitikut, sytytyspalat, tulukset ja plasmasytytin.
- 2) kaasukäyttöinen retkikeitin.
- 3) risukeitin, joka samalla risuja polttamalla varaa laitteen mukana olevaan ak-
kuun sähkövirtaa. Akun avulla voi ladata kodin laitteita. Keittimessä on mu-
kana lisäksi keittoastia, grillaustaso ja valaisin.
- 4) retkikeittoastioita, kuten kattila ja paistinpannu sekä retkiaterimet.

- 5) kynttilöitä huoneen valaisemiseen ja lämmittämiseen.
- 6) pienikokoinen kaasulämmitin, jolla saa ainakin yhden huoneen lämpimäksi.
- 7) kirves, puukko ja monitoimityökalu (Leatherman).
- 8) vesikasseja, joissa on hana. Vettä on kotonani säilössä jatkuvasti 20 litraa. Vesi pitää kuitenkin vaihtaa säännöllisesti, vähintään kerran kuussa.
- 9) kuivamuonaa, kuten riisiä, pastaa, näkkileipää ja jauhoja. Säilykkeitä lisäksi täydentämään ruokahuoltoa. Näitä ruokatarpeita kannattaa kierrättää kodin normaalin ruokakulutuksen mukana.
- 10) paristoja riittävästi kodin laitteita varten.
- 11) paristokäyttöinen vedenpuhdistuslaite, joka UV -säteilyn avulla tappaa bakteerit ja virukset 99,99 prosenttisesti.
- 12) viranomaisten tiedotuksia varten: paristokäyttöinen radio ja myös ladattava (vaihtoehdot: kampi, aurinkokenno ja verkkovirta) radio. Ladattavassa radiossa on SOS -toiminto, jonka käynnistys aloittaa voimakasäänisen melun. Sen avulla voi esim. maastossa oleva loukkaantunut henkilö herättää huomiota ja ohjata auttajia paikalle.
- 13) taitettava aurinkokenno, jolla laitteeseen yhdistettynä saa ladattua sähköä.
- 14) käteistä rahaa tilanteisiin, joissa kauppojen maksupäätteet eivät toimi.
- 15) radiopuhelin tilanteeseen, jossa mobiiliverkot eivät toimi.

Jos kotona on käytössä kaasugrilli, niin sillä on helppo tehdä kodin ruoanvalmistukset poikkeustilanteissa.

On olemassa kaupallisia varautumislaitteita, joissa on valmiina kodin oleelliset tarvikkeet.

PÄÄKAUPUNKISEUDUN VARAUTUMISKURSSI 5

Kari Finska ja Jari Hanén

Maanpuolustuskoulutuksen (MPK) ja Helsingin Reserviupseeriipiirin (HRUP) järjestämällä Pääkaupunkiseudun varautumiskurssilla pohdittiin, miten yhteiskunta selviää, kun arjen peruspilarit järkkyvät. Puolustusvoimien kurssikeskuksessa Tuusulassa pidettyyn tilaisuuteen osallistui laaja joukko kokonaisturvallisuuden asiantuntijoita. Turvallisuuskomitean katsauksen ohella kurssilla käytiin läpi muun muassa kaupunkien, poliisin, pelastuslaitoksen ja hyvinvointialueen varautumista. Ison painoarvon sai elinkeinoelämän rooli kriisinkestävyyden takaajana. Keskon, Carunan ja Elisan kaltaisten yritysten puheenvuorot avasivat osallistujille, kuinka kriittisesti kaupan ala, vesihuolto, energia ja tietoliikenne ovat kytköksissä toisiinsa.

Kurssin ytimessä oli ammattilaisten vetämä skenaariotyöpaja, missä harjoiteltiin kriisijohtamista Kauniaisten kaupungin näkökulmasta. Työskentelyä rytmittivät kuvitteelliset "ylimääräiset uutislähetykset", joiden pohjalta siviilityötehtäviensä mukaisesti jaetut ryhmät harjoittelivat tilannekuvan nopeaa muodostamista ja kriisijohtamista. Harjoitus osoitti konkreettisesti kuinka poikkeustilanteessa on tärkeää viranomaisten, yritysten ja kolmannen sektorin etukäteen suunniteltu ja

harjoiteltu yhteistyö. Erityisesti lainsäädännön, kuten valmiuslain, sekä ihmisten henkisen kriinkestävyyden ymmärtäminen nousivat teknisen infrastruktuurin ja fyysisen turvallisuuden rinnalle keskeisiksi teemoiksi.

Turvallisuuden edustajat paneelikeskustelussa. Kuva Jari Hanén.

SrUK tukee näitä kursseja ja kerhon edustajia oli tällä kurssilla sekä järjestelyryhmässä että työryhmiä ohjaamassa. Me olimme kurssilla osallistujina Senioriupseerien kerholle varatuilla oppilaspaikeilla. Näiden kurssijärjestelyjen lisäksi kerhon eräs toimintasuunta on tarkoitus kehittää yksilön varautumista, joka on saanut viralliseksi nimekseen kansalaisen varautuminen. Mikä tarkoittaa sitä mitä jokainen voi tehdä omalle itselleen, lähipiirissä, asuintalossa ja -paikassa, työssä, harrastuksissa jne. Eli tarkastellaan asiaa laajemmin kuin kotivara. Meillä on kerhossa noin 500 jäsentä ja jokainen kuuluu lisäksi peruskerhoonsa, joissa on yhteensä n. 5000 jäsentä. Jos saamme osan tästä joukosta parantamaan varautumista, on sillä jo merkitystä.

Vastauksia pohditaan pahenevaan häiriötilanteeseen logistiikan työryhmässä. Kuva Kari Finska.

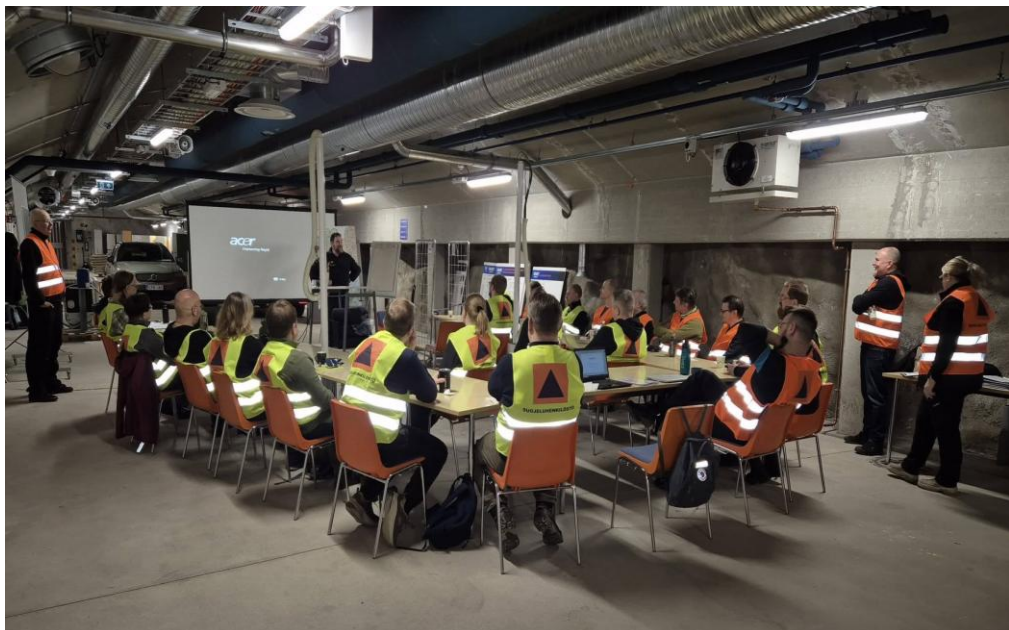
KALLIOSUOJAKOULUTUS

Juha Kestilä

Maanpuolustuskoulutus MPK ja Helsingin kaupungin pelastuslaitos kouluttavat henkilöstöä Helsingissä sijaitseviin kalliosuojaihin.

Tule mukaan tekemään turvallisuutta yhdessä osoitteessa mpk.fi. Kalliosuojakoulutus soveltuu kaikille riippumatta sijoituksesta tai varauksesta muihin poikkeusolojen tehtäviin. Kalliosuojatehtäviin sijoittuminen edellyttää alle 68 vuoden ikää, mutta ikä ei ole este osallistumiselle. Myöskään mahdollinen asuinpaikkasi muualla pääkaupunkiseudulla kuin Helsingissä ei ole este. Kalliosuojakoulutuksen tavoitteena on tuottaa henkilöstöä, joka hallitsee kalliosuojan toiminnan perusteet ja osaa toimia suojan eri tehtävissä. Tehtäviä ovat esimerkiksi tekniset, muonitus-, ensiapu-, henkisen tuen ja turvallisuustehtävät. Tavoitteena on saada vapaaehtoisia kaikkiin VSS tehtäviin. Kalliosuojat sijaitsevat eri puolilla kaupunkia. Koulutukseen osallistuminen tuottaa osaamista poikkeusolojen varalle sekä tavallisiin arjen vaara- ja häiriötilanteisiin. Toki oppi soveltuu myös talosuojiin. On hyvä pitää koulutusosaamista yllä!

Kurssit löydät osoitteessa www.mpk.fi/koulutuskalenteri hakusanalla VSS. Kalliosuoja-peruskurssi on verkkokurssi, jonka voit suorittaa milloin tahansa ja joka on edellytys seuraaville askelille. Jatkokursseja pidetään vuosittain kymmenkunta ja erikoiskurssejakin varsin usein. Koska suunnitteluresurssit ovat rajalliset, toteutus on ”kurssi kerrallaan”-periaatteella. Myös vapaaehtoiset kouluttajat ovat uusien kurssien toteutuksessa vahvasti mukana! Kurssit ovat pääsääntöisesti maksuttomia.

. Kurssi järjestettiin aidossa ympäristössä, kalliosuojassa. Kuva Juha Kestilä.

Kalliosuojakoulutus vahvistaa yhteisöllisyyttä, luo turvallisuutta ja lisää turvallisuuden tunnetta.

Tule mukaan ja ilmoittaudu Kalliosuoja-peruskurssille!

Jos haluat kalliosuojatehtäviin Espoossa, Kauniaisissa tai Vantaalla, kannattaa ottaa yhteyttä kyseisen kaupungin hallintoon tai yhteiskäyttösuojien hallintoon.

Kurssin loppupuhuttelu. Kuva Juha Kestilä

PAIKALLINEN RESERVIUPSEERIEN KRIISIRYHMÄ

Heikki Santti

Varautumistoiminta tarvitsisi konkreettisia toimia. Miltä kuulostaisi koota paikallinen kriisiryhmä esimerkiksi, vaikka Suur-Leppävaaran alueelle. Koottaisiin senioriupseereista ja yli 50 vuotiaista reserviupseereista vapaaehtoinen noin 30 hengen ryhmä. Tehtäisiin yhteistyösopimukset SPR:n, Vapepan ja Leppävaaran VPK:n kanssa. Osa kriisiryhmän jäsenistä liittyisi myös näihin yhteistyökumppaneiden vapaaehtoisjäseniksi ja toimisivat sitten kriisiryhmän yhteyshenkilöinä näihin järjestöihin päin. Ryhmä olisi tarvittaessa ja pyydettyä yhteistyökumppaneiden käytössä. Ryhmä organisoituisi, kouluttautuisi ja harjoittelisi toimintaa. Mahdollisia toimintoja olisi esimerkiksi vesijakelu, johon tarvitaan käsipareja mm. viemään vettä henkilöille, jotka eivät itse pysty vettä noutamaan. Yksi tärkeä tehtävä voisi olla herätellä taloyhtiöitä väestösuojien kunnostamiseen.

Mikäli kriisiryhmä kiinnostaa, ota yhteyttä Heikki Santtiin 050 301 3851, santhe2604@gmail.com

TARVITSEEKO NAAPURI APUA?

Heikki Pietilä

Kun on toiminut pitkään taloyhtiön hallituksessa ja talon VSS- ja turvallisuudesta vastaavana, on havainnut väestön ja yhteiskunnan muutoksien konkreettisia vaikutuksia taloyhtiön arkeen ja turvallisuuteen. Väestön ikääntyessä vanhusten osuus kasvaa ja iän myötä toimintakyvyn heiketessä avuntarve lisääntyy. Ihmiset hankkivat yhä enemmän palveluita ja valmiita tuotteita, vähenee kyky tehdä itse arkisia asioita. Tämä heijastuu myös nuoriin ja lapsiin, jotka eivät opi itse tekemään. Kaikki ulkomaalaistaustaiset eivät tunne vielä suomalaisia tapoja ja turvallisuusasioita, johon yhteisen kielen löytyminen tuottaa hankaluuksia. Huumeiden käyttö on lisääntynyt. Asukkaiden vaihtuvuus on monilla alueilla lisääntynyt ja naapureita tunnetaan entistä vähemmän. Aiemmin pidettyä asukasluetteloa ei saa enää pitää eli taloyhtiöllä ei ole tietoa edes siitä keitä siellä asuu. Kaikki tämä tuo vaikutuksia taloyhtiön arkeen. Ne tuovat uusia haasteita taloyhtiön turvallisuudelle ulkoisen turvallisuusympäristön riskien kasvun lisäksi.

Muutosten takia taloyhtiön pelastussuunnitelmaa tulee arvioida kriittisesti ja ajantasaistaa. On arvioitava riskejä uudelleen. Tuntevatko kaikki pelastussuunnitelman. Kykenevätkö kaikki toimimaan tulipalon sattuessa tai siirtymään suojaan vaaratiedotteen sitä kehottaessa. Tarvitseeko joku apua arjessa, kun ei sitä saa muualta.

On arvokas asia, jos taloyhtiössä on hyvä henki ja asioita hoidetaan yhteisesti sopien. Tällainen tilanne luo edellytyksiä toimivalle naapuriavulle. Sen tulee aina perustua avuntarvitsijan pyyntöön ja osapuolien keskinäiseen luottamukseen. On myös sovittava autettavan kanssa etukäteen, miten häiriö- ja hätätilanteessa toimitaan.

Muutamia esimerkkejä taloyhtiössäni antamastani naapuriavusta: kaatuneiden vanhusten auttaminen ylös ja varmistaminen siitä, että kaikki on kunnossa. Moni arkinen pikkuvika on hoitunut käsityökaluilla. Palovaroittimen toiminnan tarkastaminen. Roikkuvan parvekelasin säätäminen jne. Sovimme, kuinka saamme siirtyä pyörätuolia käyttävän henkilön turvaan, Vanhimmat auttamani henkilöt ovat olleet yli 100-vuotiaita.

Naapuriapu ei korvaa viranomaisten tai talon huoltomiesten työtä vaan täydentää sitä. Naapuriavussa on tärkeää, että se on vapaaehtoista ja pyyteetöntä, josta jää hyvä mieli kummallekin. On luontevaa keskustella naapurien kanssa ja istahtaa myös tee- tai kahvikupin ääreen.

ESIMERKKI - CASE TALOYHTIÖN VÄESTÖNSUOJA KUNTOON

Kari Nieminen

Kari Niemisen pitämä 19.2.2026 kerhoesitelmä taloyhtiön väestösuojaan kunnostamisesta löytyy täydennettynä ja havainnollisena PowerPoint-esityksenä Senioriupseerien kerhon kotisivuilta varautumisosiosista.

TURVALLISUUDEN TEEMAILLAN KUULUMISIA

Timo Mäki

Elämme poikkeuksellisia aikoja ja siksi Suomen kokonaisturvallisuus vaatii kansalaisten valpastumista varautumisasioissa. Kansalaisjärjestöillä on viranomaisien ja muiden instituutioiden lisäksi tärkeä merkitys varautumisessa. Helsingin Oulunkylän toimijaverkosto järjesti asukkaille maaliskuussa 2026 turvallisuuden teemaillan. Paikalla oli kirkkosalin täydeltä kaiken ikäistä väkeä. Illan ohjelmasta vastasi Helsingin kaupungin valmiuspäällikkö Kaarlo Haario, Helsingin hiippakunnasta valmiuspäällikkö Satu Huttunen, sisäministeriöstä pelastusyksikön projektipäällikkö Ira Pasi ja Kylävara -hankkeen projektipäällikkö Ritva Pihlaja.

Varautumisillan sisältö oli monipuolinen tietopaketti siitä, miten yhteiskunta varautuu kriiseihin ja miten turvallisuutta ja varautumista rakennetaan Suomessa. Alueellista varautumista tarkasteltiin paikallisen yhteisön roolissa kokonaisturvallisuudessa. Yksilön aktiivisuus ja oma-aloitteisuus on lopulta ratkaisevaa, kun vahvistetaan arjen turvallisuutta.

Valmiuspäällikkö Haarion muistutti, että viranomaisten resurssit eivät riitä kaikkiin tehtäviin poikkeusoloissa. Kaupungin vastuulla on varmistaa lakisääteiset toiminnot. Kansalaisten vastuulla on omatoiminen varautuminen, kuten 72H -kotivara. Varautumisessa tarvitaan viranomaisten, palvelujen tuottajien, järjestöjen ja kuntalaisten yhteistoimintaa. Haario kehotti paikallisia yhteisöjä valmistautumaan hyvän sään aikana. Ennen poikkeusoloja kaupunki tukee yhteisöllistä varautumista ja jakaa tietoa omatoimiseen varautumiseen. Poikkeusoloissa luotettavan ja oikean tiedon jakaminen on viranomaisten tehtävää.

Valmiuspäällikkö Huttunen kertoi seurakuntien vastuulla olevasta poikkeusolojen hautaustoiminnan ylläpitämisestä kaikissa turvallisuustilanteissa. Historiassa suomalainen kaatuneiden huolto ja palautukset kotikunnan hautausmaalle on poikkeuksellista globaalistikin tarkastellen. Kirkollinen varautuminen nojaa kollektiivisen surun käsitteeseen. Kirkko vahvistaa diakonityötä häiriötilanteissa. Hehu-tuki eli henkinen huolenpito tarkoittaa Suomen evankelisluterilaisen kirkon tarjoamaa henkistä ja psykososiaalista tukea vakavien kriisien yhteydessä ja suuronnettomuuksissa.

Projektipäällikkö Pasi painotti taloyhtiön varautumista mm. väestösuojien kunnossapidon sekä asukkaiden turvallisuustiedottamisen osalta. Lain mukaan vastuu taloyhtiön turvallisuudesta on kiinteistön omistajalla. Toiminnallinen vastuu on taloyhtiön hallituksella. suomi.fi sivustolla on varautumisen tietopaketti.

Suomen kylät ry:n projektipäällikkö Pihlaja kertoi Kylävara-hankkeen monipuolisesta varautumisen työkalupakista (kylavara.fi). Se on suunniteltu kylän, yhteisön ja naapuruston varautumisen valmistautumiseen. Paketti sisältää päivittäisen huolenpidon, toimintahäiriötilanteiden toimintaohjeet ja henkisen kriisinkestävyyden ohjeita. Naapuriapua tarvitsevat ikääntyneet, sairaat, vammaiset ja yksinäiset. Kylän varautumisen tarkistuslistaa, joka löytyy netissä, voi hyödyntää mm. Taloyhtiössä tai kortteli- tai kaupunginosan varautumisessa

SRUK:N VARAUTUMISKYSELY 26

Jarmo Loikkanen

Kaikille sähköpostiosoitteensa antaneille kerhon jäsenille lähetettiin kysely varautumisesta. Vastauksia saatiin yli 150 kappaletta ja vastausprosentiksi tuli 33 %. Se on hyvä tulos ja kertoo varautumisen tärkeydestä ja myönteisestä suhtautumisesta siihen. Vastauksiin sisältyi monia vuoden sisällä toteutettuja hyviä varautumistoimia, arvokkaita kehittämisehdotuksia ja mielipiteitä.

Vastausten ensimmäisellä lukemisella esiin nousivat seuraavat kolme asiaa:

- 1. Jäsenistö haluaa ja tarvitsee tietoa omaa varautumista varten. 72 h on tunnettu, mutta siitä toivotaan tiivistä luettelomaista mallia tai loma-ketta.**
- 2. Tiedon sisältöjen ajankohtaisuutta ja monipuolisuutta odotetaan. Lisää tietoa päätiedotuskanavasta tai vaihtoehtoista mitä pitää seurata.**
- 3. Väestönsuojista, talosuojista ja asunnossa suojautumisesta halutaan lisää tietoa.**

Vastauksia analysoidaan vielä tarkemmin ja niistä tiedotetaan seuraavassa varautumisviestissä. Tuloksia hyödynnetään syksyn ja ensi vuoden toimintaa suunniteltaessa. Kyselyn saaman hyvän vastaanoton ja aiheen ajankohtaisuuden takia se uusittaneen ensi vuonna.

KIITOLKSIA VASTAUKSISTANNE!

Säilytä tämä Varautumisviesti kunnes seuraava ilmestyy